

INTERNATIONAL ALLIANCE OF INHABITANTS

c/o Unione Inquilini, via Bettella, 2/ter - 35133 - Padova - Italie

tél. ++39 049691771 fax ++39 02700415592 méil : info@habitants.org - www.habitants.org

Kampania „Zero Eksmisji”:

Międzynarodowe zjednoczenie ku osiągnięciu godności i zabezpieczenia w mieszkalnictwie

W chwili obecnej z powodu inwestycji finansowych na wielką skalę i dyskryminacji ze względu na zasób kapitału rynku nieruchomości, pochodzenie społeczne i ekonomiczne, wojny oraz klęski żywiołowe miliardowi osób na całym świecie grozi brak dachu nad głową lub złe warunki mieszkaniowe. Chociaż według siódmego punktu Milenijnych Celów Rozwoju liczba ta miała zmaleć o 100 milionów do roku 2015, wzrosła ona o kolejne 700 milionów przed rokiem 2020. Głównym powodem takiego stanu rzeczy jest neo-liberalna dyktatura IMF i Banku Światowego dominująca proces urbanizacji przez prywatyzację instytucji użyteczności społecznej oraz cięcia w polityce społecznej.

Aby rozwiązać dramatyczną sytuację, International Alliance of Inhabitants (Międzynarodowy Związek Mieszkańców) zainicjowało podczas Czwartego Światowego Forum Socjalnego (Mumbai, styczeń 2004) kampanię pod hasłem „Zero Eksmisji.” Celem kampanii jest osiągnięcie godności i zabezpieczenia w mieszkalnictwie przez mobilizację międzynarodowej solidarności poczynając od osób bezpośrednio zainteresowanych. Chodzi o zabezpieczenie ogólnych praw mieszkaniowych oraz zniesienie przymusowych eksmisji. W przypadku zaistnienia konieczności przeniesienia mieszkańców, powinno się po wcześniejszym uzgodnieniu znaleźć odpowiednie mieszkanie zastępcze. Jest to wymóg 11 Artykułu Międzynarodowej Umowy o Prawach Ekonomicznych, Społecznych i Kulturowych, a w szczególności Komentarza Ogólnego Numer 4 Komisji Narodów Zjednoczonych ds. Przestrzegania Praw (1990).

Aby zrealizować owe cele, IAI zaproponowało założenie ogólnosiwiatowej strefy dla wszystkich ruchów społeczno-miejskich oraz ujednoczenie inicjatywy lokalnych, krajowych i międzynarodowych. Jednocześnie zaproszono organizacje pozarządowe udzielające się w prawach mieszkaniowych oraz instytucje działające przy Organizacji Narodów Zjednoczonych do popierania kampanii. Wokół tych zagadnień koncentrują się również działania przedstawicieli IAI na UN Advisory Group on Forced Evictions – AGFE (Grupa Doradcza Działająca przy Narodach Zjednoczonych ds. Przymusowych Eksmisji).

Jak ?

Kampania Zero Eksmisji działa na kilku poziomach, w zależności od poparcia, mobilizacji organizacji zajmujących się sprawami lokalnymi oraz powagi danej sprawy:

- międzynarodowy system alarmowania z lokalnymi „satelitami”
- apele o międzynarodową solidarność
- propozycje misji badawczych oraz misji pojednania wysunięte przez UN-AGFE
- wspieranie wymiany doświadczeń przez organizacje zrzeszające mieszkańców, regionalne oddziały oraz inne podmioty walczące z eksmisjami
- wspieranie zarysowywania oraz nadzorowania lokalnych, krajowych oraz międzynarodowych planów działań w kierunku uzyskania zabezpieczonego prawa do zamieszkiwania majątku przez określony czas.

Gdzie ?

W chwili obecnej kampania „Zero Eksmisji” działa w:

Nairobi (Kenia): 300 000 osób zagrażają eksmisje wynikające z inwestycji infrastrukturalnych (drogi, linie kolejowe, linie elektryczne). **Kampania w Nairobi** rozwinęła się zarówno na poziomie lokalnym (mobilizacja, apelacje sądowe, spotkania) jak i na poziomie międzynarodowym (dzięki stronie internetowej poświęconej temu problemowi, wysłano około 10 000 emaili do wszystkich zaangażowanych instytucji). Dzięki niej zaprzestano eksmisji rozpoczęto również debatę na temat reformy ziemskiej i zabezpieczeń w mieszkalnictwie, które mają być finansowane przez Społeczny Fundusz Wspierania Praw Ziemi i Mieszkaniowych (a People’s Fund for the Right to Land and Housing). Na konto tego funduszu ma zostać odprowadzona część umorzona długu Kenii. Zostały również rozpoczęte negocjacje na temat uruchomienia 45 milionów euro, wygospodarowanych dzięki zamianieniu zagranicznego długu który Kenia miała spłacić Włochom, w celu sprawdzenia Funduszu na terenach dwu kenijskich dzielnic slumsów.

Zimbabwe: w 2005 roku 700 000 osób zostało eksmitowanych podczas operacji rządu Zimbabwe zwanej Murambatsvina („wyrzucić śmieci”). W rzeczywistości operacja ta dotknęła ponad 2.5 z 12.5 milionów mieszkańców, w tym 300 000 dzieci zmuszonych do opuszczenia szkoły. Lokalna mobilizacja prowadzona na skali międzynarodowej przez organizację działającą na rzecz przywrócenia praw mieszkaniowych w Zimbabwe, wnioskuje o zaprzestanie rozbiórek i eksmisji oraz o ustalenie planu poprawy warunków życia w slumsach. Dąży ona również do umorzenia długu zagranicznego i przelania środków finansowych powstałych z umorzenia długu na rzecz Społecznego Funduszu do wspierania Praw Ziemi i Mieszkaniowych. Owe inicjatywy zmusiły społeczność międzynarodową do przyjrzenia się Prezydentowi Mugabe, antykolonialnemu przywódcy, oraz do wysłania przedstawiciela Narodów Zjednoczonych który miałby zbadać problem eksmisji w tym kraju.

Nigeria: pod koniec roku 2005 prezydent Obasanjo poprowadził jedną z najbardziej brutalnych masowych eksmisji: ponad 4 milionom osób groziła eksmisja ponieważ prezydent planował wprowadzić w życie plan rozbudowania stolicy Abudża. Również ponad 20 000 osób zamieszkujących domy komunalne w Lagos zagrażała eksmisja. W ramach trwającej kampanii prowadzonej przez Ministerstwa Gospodarki Mieszkaniowej i Obrony zdecydowano się na prywatyzację tego sektora. Dziesiątki lokalnych związków i kościołów zareagowały na hasło „Przełam Milczenie o Eksmisjach: brońcie praw mieszkaniowych w Nigerii!” Wezwanie zainicjowane zostało przez organizację Nigeryjska Koalicja Zero Eksmisji, która domaga się zaprzestania rozbiórek i wydań, żąda wypłacania odszkodowań, natychmiastowego znalezienia mieszkań zastępczych dla bezdomnych oraz potępienia planu rozbudowy miasta Abudża. Organizacja wzywa także do wstrzymania wszystkich inwestycji zagranicznych które łamią prawa człowieka, oraz do przekazania organizacji The Right to Land and Housing (Prawo do Ziemi i Mieszkania) funduszy uzyskanych z umorzenia długów zagranicznych kraju.

Dominikana: milionowi osób zamieszkujących bez prawa do własności grożą eksmisje spowodowane spekulacjami budowlanymi na terenach przez nich zamieszkiwanych. W kampanii zapoczątkowanej w Światowym Dniu Bez Eksmisji (World Zero Eviction Day) w 2004 r udział wzięło lobby zorganizowanych obywateli oraz lokalny rząd w San Domingo. Kampania wspierana jest również przez rząd kraju Basków. Dzięki niej udało się zapobiec części eksmisji oraz rozpocząć rozmowy i podjąć pewne działania. Dyskutuje się również na temat założenia Społecznego Funduszu Wspierania Praw Ziemi i Mieszkaniowych oraz zapoczątkowania współpracy środowiskowej. Aby przedstawić przekonującą alternatywę UN-AGFE powołała w marcu 2005 komisję badawczą i pojednawczą. Jednak brutalne eksmisje nadal mają miejsce, często są wykonywane przez ugrupowania paramilitarne. Dlatego też zamierzamy uderzyć z nowych frontów, między innymi przez promowanie bojkotu organizacji turystycznych zamieszanych w te układy. Należy zwrócić uwagę na wprowadzenie programu koordynacyjnego w ramach Kampanii Zero Eksmisji w Ameryce Łacinskiej i na Karaibach w ramach programu Coop habitat.

Włochy: 600 000 osobom grozi eksmisja z powodu nieuiszczonych opłat za czynsz, wygaśnięcia umowy o wynajem czy też prywatyzacji publicznego sektora mieszkalnego. Kampania przyjęła formę stawiania oporu eksmisjom, dużych protestów ulicznych, inicjatyw parlamentarnych oraz przedstawienia dossier. Komitet ds. Przestrzegania Praw działający przy ONZ ostro skrytykował rząd Włoch, podczas gdy UN-AGFE wysłało komisję badawczą, pierwszą na terenach krajów G7 (luty 2005). Dzięki temu podpisano protokół w którym miasto Rzym zadeklarowało „miastem wolnym od eksmisji”. Z drugiej strony, burmistrzowie i prezydenci wielu samorządów miejskich zarekwirowali nie wynajmowane mieszkania. W Styczniu 2007 roku wprowadzono częściowe moratorium w sprawie eksmisji. Walka trwa.

Francja: pół miliona osób czeka eksmisja, głównie z powodu zaległości w płaceniu czynszu. Kampania skupiła się na stawianiu oporu, zajmowaniu niezamieszkałych obiektów oraz sprzeciwianiu się burzeniu HLM (dotowane mieszkania sektora publicznego). Niektóre samorzady miejskie ogłoszono na mocy dekretów terenami „wolnymi od eksmisji”. Kampania wymusiła na rządzie wprowadzenie zmian w przepisach kontrolujących eksmisje, dając tym samym poparcie planu wybudowania 100 000 mieszkań sektora publicznego w ciągu 5 lat. Liczne pożary, których ofiara w lecie 2005 roku padły w niezabezpieczonych budynkach Paryża dziesiątki ofiar, uwydatniły potrzebę dalszej mobilizacji na różnych poziomach. Po zimowym zawieszeniu broni wznowiono kolejne gwałtowne eksmisje, a wraz z nimi kolejne protesty.

Chorwacja: po rozpadzie Jugosławii w 1996 roku, obalono prawo wprowadzone w 1945 roku wedle którego możliwe było przekazywanie potomkom kwater prywatnych, z prawem do wieczystego zamieszkiwania. Skutkiem dekretu sądu konstytucyjnego, który zniósł obowiązek zapewnienia mieszkań zastępczych, została zapoczątkowana fala gwałtownych eksmisji dotyczących przede wszystkim biednych oraz starszych obywateli. Związek Lokatorów oraz dziesiątki organizacji i partii politycznych rozpoczęły „**Kampanie na Rzecz Przywrócenia Praw Lokatorów do Zabezpieczeń**”. Kampania ta zabiega o obronę praw obywatelskich przez wstrzymanie eksmisji oraz zniesienie praktyk, które nie przestrzegają międzynarodowych umów. Jak dotąd tysiące osób poparło kampanię internetową nawołującą organizacje międzynarodowych do wywierania nacisku na rząd chorwacki, zwłaszcza teraz kiedy kraj ten stara się o wejście do Unii Europejskiej.

Dale Farm, Basildon (Wielka Brytania): największa koczownicza społeczność Wielkiej Brytanii posługująca się językiem Gammon o pre-celtyckich korzeniach, mieszka w dobrze utrzymanych domach jednorodzinnych oraz w przyczepach mieszkalnych. Społeczność mieszka na ziemiach które są jej własnością, a które kiedyś były składowiskiem starych samochodów. Rząd lokalny w Basildon groził niezależnej wspólnocie czystkami etnicznymi, a w konsekwencji szczególnie brutalnej kampanii Partii Konserwatywnej skierowanej przeciw cyganom duża ilość domów miała być de facto zniszczona .

The **Red Wheels, brytyjski oddział Kampanii „Zero Eksmisji”** wspierany dziesiątkami organizacji i osób publicznych, włączając Vanessę Redgrave, zażądał zaprzestania eksmisji, powołania przez rząd Wielkiej Brytanii komisji badawczej oraz zniesienia lokalnych norm łamiących międzynarodowe traktaty o prawach człowieka i prawach mieszkaniowych.

Tamil Nadu, Indie : PASUMAI THAAYAGAM (Ziemia Zielonej Matki) podało iż w skutek akcji rozbiórki przeprowadzonej przez władze, około 30 000 osób, w tym 5000 studentów straciło dach nad głową w Chennai, w indyjskim stanie Tamil Nadu. Mieszkańców okolic Jeziora Porur usunieto siła, bez jakiegokolwiek uprzedzenia czy wcześniejszej zapowiedzi. Miedzy 23 i 25 Listopada 2006 pojawiły sie liczne oddziały policji wraz ze spychaczami i buldozermi aby zniszczyć wszystkie osiedla. Było to zaskoczeniem, zwłaszcza iż wcześniej władze lokalne obiecały mieszkańcom doprowadzenie pełnej infrastruktury, zostały założone elektryczność, oddział poczty oraz budka telefoniczna.

2 grudnia 2006 rząd indyjski utworzył na szczeblu centralnym i lokalnym panele, które mają zapoczątkować usunięcie w krótkim czasie lokatorów mieszkających nielegalnie na terenach państwowych. Skutkiem takiej akcji około milionom osób grozi eksmisja, które mają się odbyć na terenach Tamil Nadu.

W związku z tym w Tamil Nadu w Indiach zostają zawiązane 'Kampanie na rzecz Praw do Mieszkania oraz Zero Eksmisji'

IAI zwróciła się również z przesłaniem solidarności przeciw eksmisjom do Limy (Peru), Nowe Delhi (Indie), Karachi (Pakistan), Cebu oraz Manilla (Filipiny), Pekin (Chiny), Quilombo, Sao Paulo, Curitiba oraz Porto Alegre (Brazylia), Terenów Okupowanych (Palestyna), Nagoya (Japonia), Bishkek (Kirgistan), Barcelona i Sewilla (Hiszpania), Węgry, Mediolan i Bolonia (Włochy), port Said (Egipt), Nowy Orlean (USA), Paragwaj oraz Socchi (Rosja).

Deklaracja Społecznego Funduszu Wspierania Praw Ziemi i Mieszkaniowych

Masowe eksmisje w krajach biedniejszych często są związane z zarysowanymi na szeroką skalę inwestycjami (budowy dróg, kolei, ośrodków biznesu i turystyki, centrów handlowych etc.) finansowanymi przez kraje zamożne, IMF oraz Bank Światowy. Rzadko kiedy są one oparte na podstawowych potrzebach miejscowej ludności, jest to raczej kwestia spłacania długów międzynarodowych. W prawie wszystkich przypadkach rządy ubogich krajów odmawiają prowadzenia negocjacji z organizacjami mieszkańców w sprawie zapewnienia mieszkań osobom związanym umowami. Powołują się na brak niezbędnych środków, kiedy tak naprawdę środki finansowe idą na spłacanie długów.

Uważamy dług zagraniczny za bezprawny, krzywdzący i niespłacalny. W związku z faktem iż rządy zobowiązane są do spłacania długu społecznego, na Amerykańskim Forum Społecznym (lipiec 2004), IAI powołało ruch anty-długowy oraz propozycję założenia Społecznego Funduszu Wspierania Praw Ziemi i Mieszkaniowych. Są to fundusze kontrolowane przez organizacje mieszkańców oraz władze lokalne, zasilane są środkami pochodzącymi z umorzonego długu zagranicznego i przeznaczone do finansowania polityki miejskiego budownictwa publicznego.

